

- ✓ Què és una persona sorda?
- ✓ Les barreres de comunicació
- ✓ Estratègies comunicatives amb persones sordes.
- ✓ Accessibilitat en centres educatius.
- ✓ Accessibilitat en centres sanitaris.
- ✓ Accessibilitat al lleure i la cultura.
- ✓ Recursos.

Què és una persona sorda?

Una persona sorda és aquella que es sent com a tal, que té un sentiment d'identitat construït a partir de la seva forma peculiar de percepció.

Classificació de la sordesa

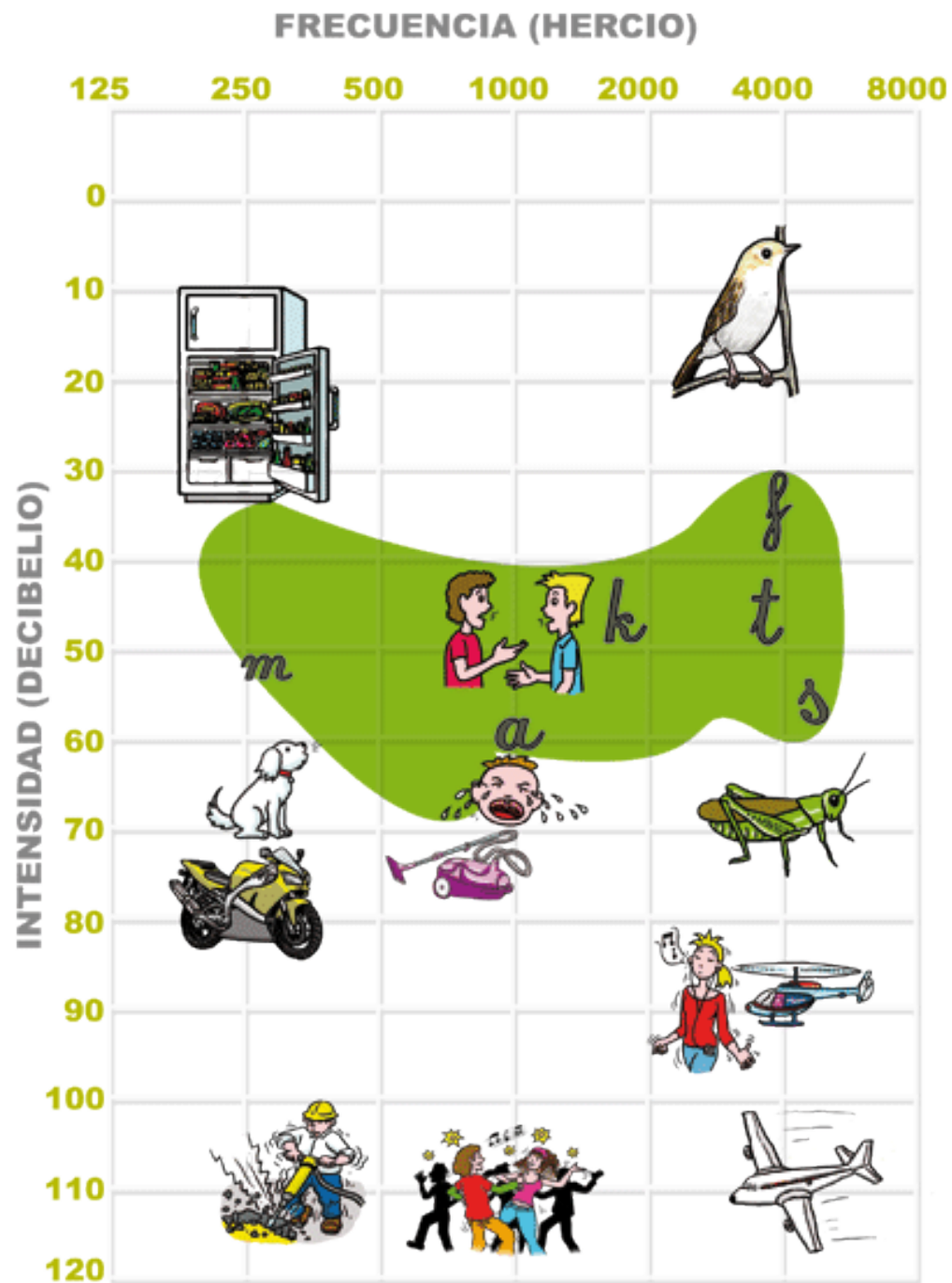
- ❖ Segons el grau de sordesa.
- ❖ Segons la localització de la lesió a la oïda.
- ❖ Segons el moment en el qual apareix la lesió.
- ❖ Segons el moment en el qual apareix la lesió en relació amb el llenguatge adquirit.

Segons el grau de sordesa

Grau de sordesa	Decibels (dB)	Repercussions
Audició normal	De 0 a 20 dB	Es tracta eventualment d'una pèrdua tonal lleugera sense incidència social.
Lleugera	Entre 21 i 40 dB	Percepció global de la parla, excepte alguns fonemes (sobretot, consonants). És a dir, la parla amb veu normal és percebuda, no obstant, es percep difícilment amb veu baixa o allunyada. La majoria dels sorolls familiars són percebuts.
Mitjana o moderada	1r grau: entre 41 i 55 dB	Percepció global de la parla només amb ajuda d'ajudes tècniques (audiòfons, IC, etc.). El subjecte entén millor si mira quan li parlen (lectura labial). Es perceben encara alguns sorolls familiars.
	2n grau: entre 56 i 70 dB	
Severa	1r grau: entre 71 i 80 dB	Necessita de lectura labial, d'ajudes tècniques i entrenament auditiu per captar els missatges orals. Es perceben els sorolls forts. Pot comportar pèrdua d'informació.
	2n grau: entre 81 i 90 dB	
Profunda	1r grau: entre 91 i 100 dB	Cap percepció de la paraula. Només els sorolls molt potents són percebuts. Per percebre el llenguatge prenen importància el recurs visual (la lectura labial) i la vibració. Les ajudes tècniques (audiòfons, implant coclear...) ajuden a la intel·ligibilitat de la parla.
	2n grau: entre 101 i 110 dB	
	3r grau: entre 111 i 119 dB	
Cofosis o total	120 dB	No es percep res.

Audiometria

Segons la localització de la lesió de l'oïda

Localització de la lesió	Tipus de sordesa	Explicació
Oïda externa	Pèrdua conductiva o de transmissió	Alteració a l'orella externa o a l'orella mitjana. Fa que disminueixi la percepció de la intensitat dels sons i pot comportar una distorsió en l'audició.
Oïda mitjana		
Oïda interna	Pèrdua neurosensorial o de percepció	Alteració a l'orella interna, generalment en les cèl·lules ciliades de la còclea. Comporta una pèrdua permanent més o menys greu d'intensitat i de qualitat en l'audició, i una distorsió en la manera de sentir.
Oïda mitjana i oïda interna	Pèrdua mixta	Alteració que combina problemes a l'orella externa i a la mitjana amb lesió a l'orella interna.
Nervi auditiu	Pèrdua retrococlear - neuropatia auditiva	La lesió està troba a les vies acústiques del sistema nerviós (a partir del nervi auditiu). Són sordeses poc freqüents, tenen un tractament diferent segons cada situació.

Segons el moment d'aparició

Origen	Explicació
Prenatals	Adquirides durant l'embaràs; s'anomenen <u>embriopaties</u> quan tenen lloc durant el primer terç de l'embaràs i <u>fetopaties</u> quan tenen lloc a partir del tercer mes.
Neonatals	Es produeixen en el moment del naixement o durant el primer mes de vida.
Adquirides	Són degudes principalment a infeccions que tenen lloc durant la primera infància i també a l'ús d'alguna medicació que pot produir al·lèrgia a la persona i ocasionar-li una sordesa.
Genètiques	Es calcula que un 50% de les sordeses poden tenir una causa genètica. Fins a l'actualitat s'han identificat més de 400 tipus de sordesa hereditària, però encara no es sap gairebé sobre els gens que la causen. Un gen que s'ha comprovat com a responsable d'un 30% de les sordes genètiques a Europa és la <u>GJB2 (Conexina 26)</u>. Aproximadament el 5% dels nens sords són fills de pares sords, i el 95% són fills de pares i mares oïdors, una part significativa dels quals són portadors d'algun gen relacionat amb la sordesa que s'ha manifestat en el fill/a.

Segons el moment en el qual apareix la lesió en relació amb el llenguatge adquirit

Moment d'aparició	Explicació
Prelocutiva	Quan la sordesa apareix abans de l'adquisició del llenguatge; es considera de manera general que ho és quan es dona abans dels 2 anys.
Perilocutiva	La sordesa apareix en el transcurs del procés d'adquisició del llenguatge, és a dir, quan aquest no està totalment acabat; entre els 2 i 6 anys.
Postlocutiva	Quan la sordesa apareix després que s'hagi consolidat el llenguatge; a partir dels 6 anys.

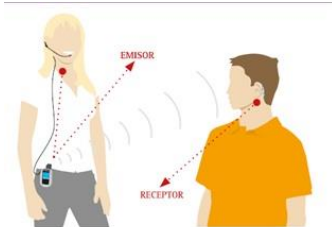
Ajuts tècnics

Audiòfons

Implant coclear

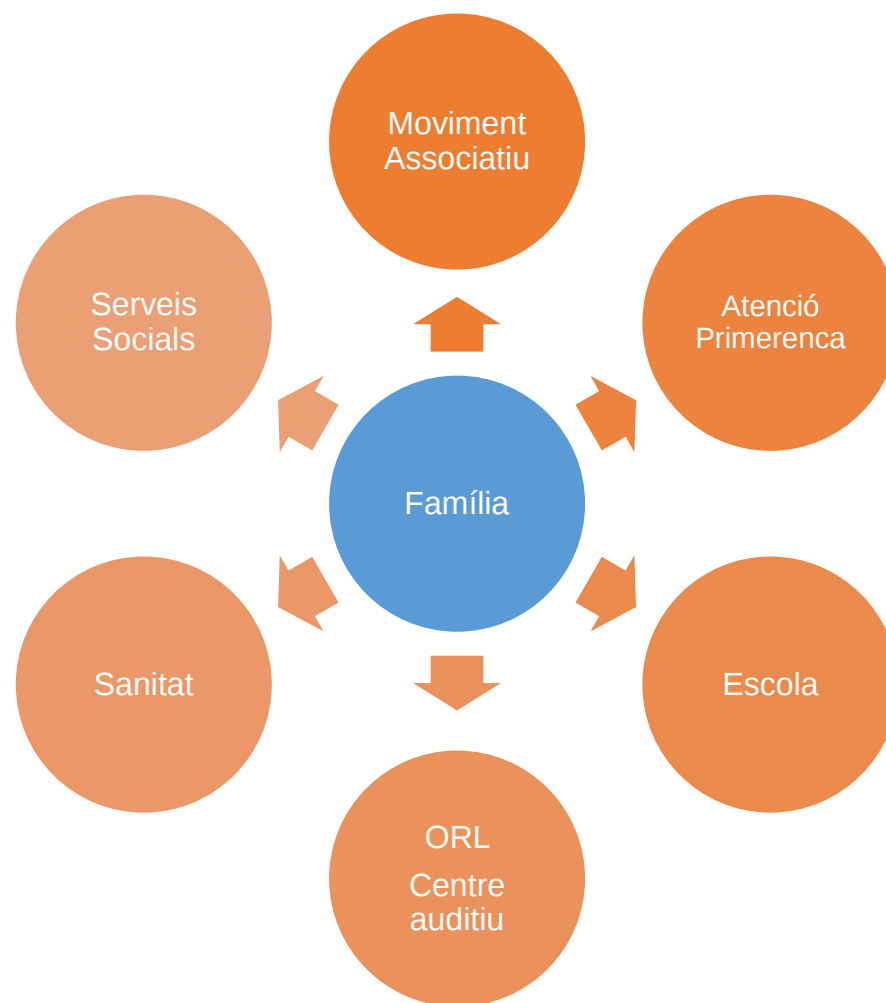

Equip de freqüència modulada

Bucle magnètic d'inducció

Treball en xarxa i multidisciplinar

LES BARRERES DE COMUNICACIÓ

Què entenem per barreres de comunicació?

Les barreres de comunicació són els obstacles que dificulten o limiten la llibertat d'accés i comunicació de les persones sordes que tenen limitada, temporal o permanentment, la seva capacitat de relacionar-se amb el seu entorn mitjançant l'audició i la llengua oral.

EXEMPLES

- Falta de subtítols a la televisió.
- Absència d'intèrprets de llengua de signes a les diferents esferes de la vida privada i pública.

ACCESIBILITAT

Disciplina que garanteix que els mitjans estiguin disponibles per a les persones.

Mitjans humans i materials que permeten l'accessibilitat a les persones sordes:

- ❖ Intèrprets de llengua de signes.
- ❖ Servei de video-interpretació.
- ❖ Centre d'intermediació telefònica per a persones sordes.

ESTRATÈGIES COMUNICATIVES AMB PERSONES SORDES

No existeix una única manera de comunicació.

No hi ha només una via sinó que hi ha moltes alternatives que poden dur a una persona oïdora a poder comunicar-se d'una manera correcta amb una persona sorda, només és necessari saber com.

A continuació, proposem estratègies i eines per a que les persones puguin saber quina és la millor manera per dirigir-se a una persona sorda, sempre tenint en compte les característiques d'aquesta.

- 1 Quan establim la comunicació, mai podem donar l'esquena, sempre ho tenim que fer mirant a la cara perquè puguin realitzar la lectura labial.
- 2 Per a cridar l'atenció i establir la comunicació es poden utilitzar diferents recursos: tocar suaument l'espatlla de la persona amb la que es vulgui parlar, encendre-apagar la llum, fer senyes amb les mans o donar un cop a la taula o al terra perquè puguin sentir les vibracions i cridar la seva atenció cap a nosaltres.
- 3 Si la persona no l'entén, complementi la comunicació amb gestos, escrivint, imatges...tot recurs és vàlid.
- 4 Intel·ligibilitat del missatge, la persona sorda assenti quan entén la informació (feedback).
- 5 Posar-se a l'altura de la persona sorda per a millorar la visibilitat.

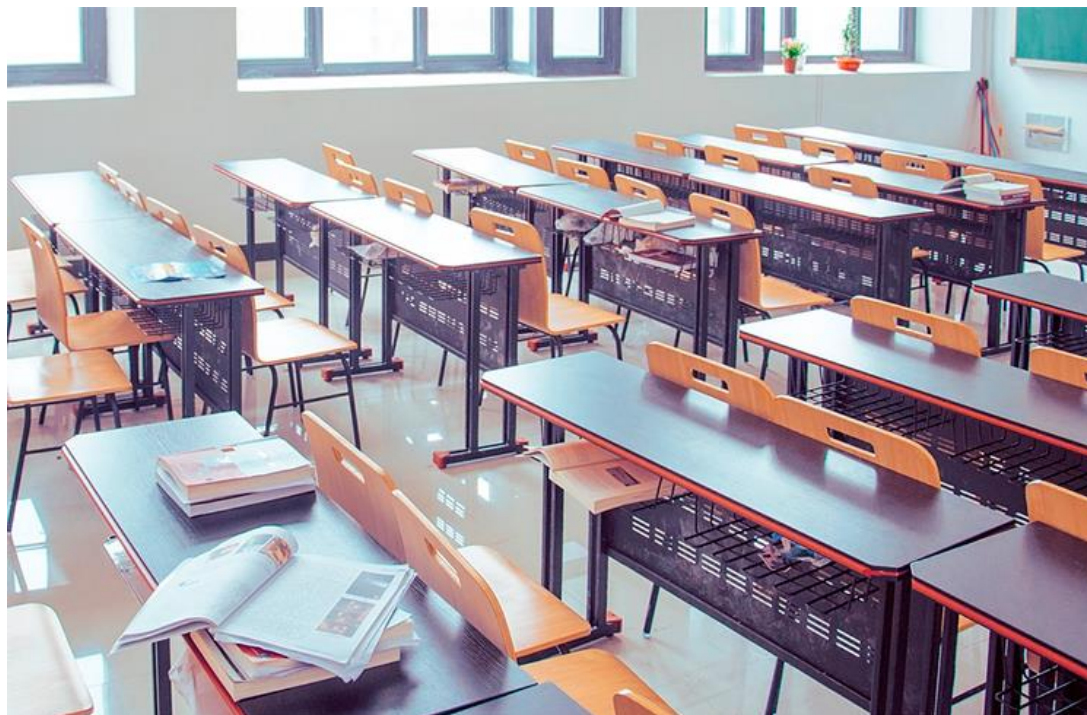
6 No agafar les mans mentre signem. Aquest gest és ofensiu i es pot equiparar a tapar la boca quan una persona parla.

7 *Bon profit!* Abans de començar a menjar, les persones sordes copegen la taula suaument amb el puny per denotar l'expressió *bon profit!*

8 Per aplaudir, les persones sordes alcen els braços per damunt del cap i mouen les mans amb una rotació del braó.

9 Nom: cada persona té un signe que pot estar relacionat amb alguna característica física, personalitat, afició... No només tenen signe les persones sordes, les persones oients que formen part de la comunitat sorda també tenen un signe.

ACCESIBILITAT EN CENTRES EDUCATIS

INTERIOR DE LES AULES

- ❖ Demanar als alumnes les seves necessitats concretes per així reservar el lloc que els hi vagi millor per seure per facilitar la comunicació.
- ❖ La il·luminació serà uniforme i sense reflexes i es comptarà amb sistemes de recolzament per a l'audició, com el bucle que millora la senyal auditiva per a usuaris amb pròtesis.
- ❖ Les aules d'informàtica, laboratoris i tallers comptaran amb les ajudes tècniques que resultin necessàries en funció de les necessitats de les persones que utilitzin aquests recursos.
- ❖ Els documents de matriculació del centre han de permetre sol·licitar el dispositiu de recolzament tècnic per a persones amb discapacitat.

COMUNICACIÓ I TRASMISSIÓ DE LA INFORMACIÓ

- ❖ Tota la documentació s'ha d'entregar abans del moment de la seva utilització (sempre que sigui possible).
- ❖ El professorat del centre ha de conèixer la problemàtica concreta de la persona, quines limitacions té, les peculiaritats d'aquestes limitacions i la forma de comunicar-se.
- ❖ En el llenguatge, s'han d'explicar els argots i acrònims. Fer frases curtes, directes i clares.
- ❖ La transmissió d'informació ha de contemplar les diferents formes de comunicació de les persones amb discapacitat auditiva.

ACCESIBILITAT EN CENTRES SANITARIS

LES BARRERES DELS CENTRES SANITARIS

- ❖ Campanyes sociosanitàries mitjançant mitjans de comunicació, sense llengua de signes ni subtitulada, impedeixen a les persones sordes accedir a la informació.
- ❖ Textos escrits com la premsa i les guies editades per organismes sanitaris, utilitzen paraules complexes per a les persones sordes, com per exemple, els prospectes dels medicaments.
- ❖ Absència de personal que conegui la llengua de signes per aquelles persones sordes que la utilitzen. L'accés incomplet a la informació pot empitjorar la seva salut.
- ❖ Les barreres físiques com la falta d'instal·lació de llums a les habitacions o sales de consultes per a cridades per megafonia o el botó de cridada als infermers en les habitacions.

COM FER ACCESSIBLE LA SANITAT?

- ❖ Incloure la llengua de signes i subtítols a les campanyes sociosanitàries.
- ❖ Adaptar els textos de les guies sanitàries o prospectes de medicaments, utilitzant missatges concrets, breus i senzills. A més incorporar imatges, pictogrames, gràfics...tot allò que sigui més visual.
- ❖ Disposar d'un servei d'interpretació en llengua de signes perquè la comunicació sigui fluida i completa.
- ❖ Modificar barreres sonores amb la instal·lació de les llums per avisar als pacients sords.

ACCESIBILITAT AL LLEURE I LA CULTURA

- ✓ L'oci és un fenomen molt freqüent i important a la societat actual.

- ✓ Afavoreix el desenvolupament de les persones i és un signe de qualitat de vida i benestar.

- ✓ Un entorn accessible que faciliti l'oci és aquell en el qual totes les persones tenen cabuda i s'interrelacionen, on els equipaments, serveis i programes d'oci reuneixen les característiques apropiades per a tots els ciutadans.

MUSEUS

- ❖ L'accés als continguts dels museus s'ha de garantir perquè la visita de tots els ciutadans sigui eficaç i satisfactòria.
- ❖ La presència constant d'informació, àudios, vídeos amb informació subtitulada i sonora, així com els follets, cartells i indicadors generals, faran més accessible el museu a persones amb discapacitat sensorial.
- ❖ S'haurà de disposar de recursos tècnics que afavoreixin l'accessibilitat a la informació a usuaris amb pròtesis auditives (audiòfons i implants coclears).
- ❖ Haurà d'haver guies amb coneixements bàsics de llengua de signes o acompanyament d'un intèrpret de llengua de signes.

CINEMES

- ❖ Els cinemes haurien de disposar d'un bucle magnètic per a millorar la senyal auditiva per a usuaris de pròtesis auditives.
- ❖ S'hauria d'habilitar una sessió subtitulada.
- ❖ Es tindrien que reservar les cadires centrals que afavoreixin l'angle visual a la reproducció i fàcil lectura.

TEATRE

- ❖ Haurien de disposar d'intèrprets de llengua de signes per a traduir els diàlegs de l'obra o comptar amb un sistema d'estenotípia que projecti a una pantalla gran els textos.
- ❖ Hauria d'haver un sistema de bucle magnètic per a usuaris d'audiòfons o implants.
- ❖ També seria convenient reservar les primeres files de la sala per tal d'afavorir l'angle visual a l'escena i/o intèrpret de llengua de signes.

ACTIVITATS ESPORTIVES

- ❖ En els esdeveniments que sigui possible, la informació s'ha de reproduir amb panells d'informació o pantalles gegants que reproduïxin la informació que s'emet per megafonia (gols, marcador, substitucions, incidències...)
- ❖ La informació sobre la competició, equips, actes... es facilitarà mitjançant fulletons o qualsevol format escrit i també en altres formats com cintes d'àudio.

RECURSOS

RECURSOS TÈCNICS PER A TEATRES, SALES, AUDITORIS I EXPOSICIONS

- ✓ Pantalla amb la transcripció del text subtitulat de l'obra, conferencia...
- ✓ Bucle magnètic.
- ✓ Transmissió d'altra freqüència.
- ✓ Transmissió infraroja sense fil.

Recursos professionals

- ✓ Intèrpret de Llengua de Signes (ILS)
- ✓ Guia - Intèrpret de Llengua de Signes
- ✓ Mediator/a comunicatiu/va
- ✓ Especialista en Llengua de Signes

Logopeda

Mestre d'Educació
Especial

Mestre/a d'Audició i
Llenguatge

GUÍA DE
AUTODEFENSA
PARA PERSONAS
SORDAS

Guía per a la defensa de les persones sordes

Servei de videointerpretació en llengua de signes

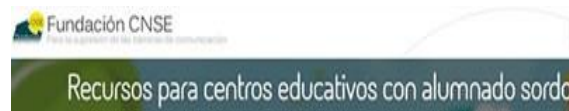
Serveis digitals de feina accessibles per a persones sordes

Manual de conducció en llengua de signes

Ajuda per a pares i mares amb fills/es sords/es

Recursos per a centres educatius

Recursos disponibles a la web: www.fsibaleares.org

MOVIMENT ASSOCIATIU DE PERSONES SORDES

Confederació Estatal de Persones Sordes

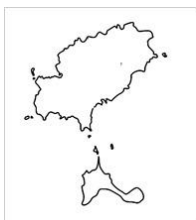
Federació de Persones Sordes de les Illes Balears

Associació de Persones Sordes de Mallorca (APSM)

Associació de Persones Sordes de Menorca (ASSORME)

Associació de Sords i Amics dels Sords d'Eivissa (APSIF)

CONTACTE

fsib@fsibaleares.org

871 96 28 39 - 608 079 919